

CERKVENI GLASNIK ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1 — Din

LETO 1937

DECEMBER

ŠTEV. 12

Č. kanonik Jožef Grašič:

Kralj Herod

Kralj Herod, ki si je nadel pridevek Veliki, je bil sin Idumejca Antipatra. Vladal je Judom, pod oblastjo rimskih cesarjev od l. 37. do 4. pr. Kristusom. Pri tem moramo pomniti, da naše štetje ne začne prav z rojstvom Kristusom, nego pet let pozneje. Herod je bil grdoba človeka na kraljevskem prestolu. Da si utrdi svoje oblastno stališče, je dal umoriti vso vladarsko družino Makabejcev. Niti svoji ženi Mariamni iz istega rodu ni prizanesel. Židovskemu narodu pa se je le hotel prikupiti, zato je zidal v Jeruzalemu kar mogoče razkošen tempelj.

Judovski zgodovinar Flavij Jožef pripoveduje o njegovem koncu tole:

Kot 70letni starec je popolnoma pobesnil. Poslal je v Rim poslanstvo, da izposluje privoljenje izvršitve smrtne kazni nad lastnim sinom Antipatrom. Medtem je zapadel v strašno bolezen. Uničevala ga je notranja mrzlica. Želel je silno hrane, pa je ni smel uživati. Težko je dihal in kri mu je vodenela. Zaredili so se v njem črvi, da je od daleč smrdel. Zato je vse bežalo od njega. Ko je sprevidel, da ni nobene pomoči in da se mu bliža konec, se je dal prenesti v mesto Jeriho.

Tam je dal v stadion zapreti poglavarje naroda, da bi bili pred njegovo smrtjo pobiti vsi do zadnjega. Pet dni pred koncem življenja je zapovedal umoriti svojega naslednika, edinega sina Antipatra. Potem je vihral v obupu ter se je hotel z mečem umoriti, kar so pa

preprečili. V divji besnosti je končal življenje — polno hudobij. Pokopan je bil v trdnjavi Herodium, dve uri proč od Betlehema proti jugovzhodu.

Pred smrtjo je željno pričakoval tri Modre, da bi mu sporočili o rojstvu novorojenega Kralja. Ker se mu ni ta želja spolnila, se je maščeval z vojaki nad nedolžnimi otroci v Betlehemu. Razlagalci sv. Pisma pravijo, da je dal pomoriti kakih dvajset moških otrok. Betlehem je štel takrat en tisoč prebivalcev, pa bi na to število prišlo toliko dečkov pod dvema leti.

Sovražniki Kristusovi bi hoteli to poročilo sv. evangelija prikazati kot neresnično, vendar krvoločnost Herodovo potrjuje najbolj umor lastne žene in edinega sina. Rimski cesar August sicer Herodu ni prepovedal izvršitve smrtne kazni nad sinom zaradi posebnih namenov, priporočil pa mu je prizanesljivost in blagost. Kljub temu je dal Herod sina zaklati. Ko je cesar August to doznal, je rekel: »Bolje je biti prašič (grško: hys), nego Herodov sin (grško: hios)!« Herod namreč kot Jud ne bi bil smel zaklati prašiča, pač pa je smel svojega sina.

Zgodovinar Makrobij popisuje 400 let po Kr. neodvisno od evangelija svetega Mateja, obenem umoritev sina in nedolžnih otrok. To je torej zgodovinski čin!

Kratka je ta zgodovina Heroda iz Kristusovih časov. Kdo bo pa zamogel popisati zgodovino novodobnih Herodov in Herodic, ko je število teh tako ogromno!

Ob 25letnici Marijine družbe žena

Blagopokojni tržiški župnik Jožef Potokar je ustanovil v Tržiču mnogo društev in družb. Prav gotovo pa je kar največ blagoslova rosila na tržiško versko življenje Marijina družba za žene,

ki jo je zaslužni g. župnik ustanovil pred 25 leti. Naj o ustanovitvi družbe navedem besede, s katerimi je ustanovitelj pričel pisati kroniko družbe. Takole je zapisal:

»Marijina družba za žene je bila ustanovljena 17. novembra 1912. Že dalj časa so izražale žene željo, da bi se tudi zanje ustanovila družba. Župnik Potokar je uvidel potrebo in pričel z govoru v cerkvi pripravljati žene na to. Lahko mu je bilo delo, ker posamezne matere in žene kaj radi pristopajo k sv. zakramentom ne samo mesečno, temveč večkrat ter so torej zelo dovzetne in sprejemljive za dobro. Začele so se pridno zglasovati in zapisovati. G. župnik je naprosil mil. g. generalnega vikarja in prelata Janeza Flisa iz Ljubljane, da bi prišel sprejemati v družbo. G. prelat, dasi v letih in ne posebno zdrav, se je vabilu odzval in je prišel.

17. novembra je imel ob dveh popoldne v župni cerkvi uro trajajoč navdušen govor, v katerem je prispevaljal po svetem pismu dobro ženo vzhajajočemu soncu, zvezdi na nebu in sreči. Po govoru je ob asistenci g. župnika in voditelja nove družbe in gg. kaplanov Goleta in Čadeža sprejel 142 žena in mater v družbo ter jim obesil lične verižice s svetinjo okrog vratu. Petje je oskrbovala med sprejemom dekliška Marijina družba. Po slovesnih litanijah je bila zapeta zahvalna pesem. Glavna družbenica patrona je žalostna Mati božja, druga pa sv. Ana.

Prvi odbor družbe je imenoval kar voditelj. Tako-le je bil sestavljen: Prednica: Schweiger, Ivana. Odbornice: Machater Ivana, Ahačič Franja, Premru Marija, Godnov Apolonija, Mally Marija, Cvek Jožefa, Toporiš Katarina. Vidmar Ivana in Župec Katarina. Od navedenih so odšle že v večnost Ahačič Franja, Cvek Jožefa in Župec Katarina; tri odbornice: Godnov, Toporiš in Vidmar so pa v odboru že vseh 25 let. Prvi odbor je deloval jako plodonosno in je oral marsikatero lepo brazdo, katere sadovi so danes v najlepšem cvetu. V prvih letih obstoja družbe se je ukoreninilo v Tržiču zlasti pogosto sv. obhajilo. Velika je bila gorečnost za zadostilna sv. obhajila. Leta 1915. so postale žene-družbenice srce tržiške krščanske dobrodelnosti. Kupil je tedaj g. župnik Potokar hišo na »Skali« in staro gostilniško poslopje je bilo treba preurediti za sirotišče in zavetišče. Kar družbenice je pozval voditelj in pričele so zbirati in urejevati hišo, katero so pripravile tako, da so po petih mesecih že lahko

prišle tri č. sestre iz reda sv. Križa, ki so pričele s sirotiščem. Marsikatera žena-družbenica vidi še danes v povečanem sirotišču ta ali oni predmet, katerega je poklonila ali izposlovala pri dobrotnikih za hišo. »To bo potrebno. Bi ono oskrbele...«, tako je dobrodušno in prijazno poprosil voditelj in družbenice so vse požrivovalno oskrbele. Ko so dne 25. avgusta 1925 prišle nove sestre iz III. reda sv. Frančiška na Skalo in je zaslužna prednica S. M. Fidelija Berlan s svojo stalno spremljevalko — »pompadurco« znala tako prijazno pozdraviti tega in onega ob godu ali katerikoli priliki, so bile še žene tiste, ki so razumevale vse potrebe, vedno bolj obširne. In še danes so dobredelni venčki žena velika opora krščanske dobrodelnosti v Tržiču in pač tudi posojilnica za nebeško plačilo.

Že leta 1915. je dobila družba lepo zastavo. Stala je 700 kron in trakova 190 kron. Zbrale so ta denar hitro družbenice same in 15. avgusta je zastavo blagoslovil blagopokojni prevzvišeni nadškof dr. A. B. Jeglič. Kumovala je zastavi z velikim darom ga. Ivana Vidmar, katero Bog ohranja pri življenju še sedaj.

Januarja 1919 je postala prednica ga. Machater Ivana, ki je že prvi prednici zlasti pomagala pri urejevanju sirotišča. Do januarja 1924 je zavzemala mesto prednice in po zgledu svoje predhodnice je sama želela, da pride na nje-no mesto druga. Tako je postala prednica 27. januarja 1924 ga. Slapar Frančiška, ki zavzema to mesto še danes. Že večkrat je tudi izrazila željo, da bi morda odstopila svoje mesto drugi, a žene pravijo, da za take predloge nimajo ušes. — Značilno je torej, da imamo ob 25 letnici žive še vse tri prednice, vse odlično zaslužne in družbi iz srea vdane in naklonjene. Mnogim sosestram so že pri sprejemih obešale svetinje okoli vratu, svetnih odlikovanj in kolajn za svoje tiho delo pač ne bodo prejele, pa naj bo zato odlika nebeška tem lepša!

Voditelje je imela družba doslej štiri. Od ustanovitve do svoje smrti leta 1922. je vodil družbo blagopokojni gospod župnik Potokar Josip. Od septembra 1922 do konca leta 1923. ter od Binkošti leta 1927. do 1. decembra 1928 je vodil družbo g. župnik Škerbec Matija.

Od leta 1924. do Binkošti leta 1927. je vodil družbo z vso ljubeznijo župnikov stric č. kanonik in dekan v pokoju Matej Škerbec. Od 1. decembra 1928 je voditelj družbe sedanji tržiški župnik.

Članec je vpisal v družbeni imenik voditelj Potokar 521, voditelj Škerbec Matija 19, voditelj Škerbec Matej 15, voditelj Vovk 105. Ob ustanovitvi je bilo sprejetih 142. Za 25letnico je izrazil voditelj željo, naj bi se oglašilo vsaj 25 novih, pa je bilo sprejetih kar 42. Od tistih družbenic, ki so bile sprejete pred 25 leti jih živi še 59. Družba šteje ob 25 letnici 258 članic.

Slovesnost 25 letnice družbe je bila kar lepa. Pridno so članice hodile k posebnim duhovni pripravi, ki jo je vodil voditelj in v nedeljo 21. novembra popoldne so se jim pridružile še nekatere žene iz sosednjih župnij. Pri tej sklepni cerkveni pobožnosti je imel lep govor visokočastiti g. kanonik in stolni župnik

dr. Tomaž Klinar, ki je izvršil tudi sprejem 42 novih članic. Po slovesnih litaniyah je bila zapeta zahvalna pesem, ki je bila pač kot ob ustanovitvi tudi nova prošnja za bodoče delo v družbi. Slavnostno akademijo so po cerkveni slovesnosti pripravila ženam dekleta. Ob kipu nebeške Matere je žarela na odru v mogočnem žarometu družbena zastava in na drugi strani slika ustanovitelja družbe s šopkom krizantem. Vsa akademija je bila zelo prisrčna in je lepo zaključila pomemben dan.

Tu in tam je bilo že rečeno, da v Tržiču ljubimo slovesnosti in da jih pogosto znamo poiskati. Bodi! A vsaka cerkvena slovesnost naj bo močna injekcija za lepo življenje v župniji! In prav gotovo je bila taka injekcija tudi slovesnost 25letnice Marijine družbe žena. Saj 258 žena pod posebnim Marijinim varstvom res prinaša lahko celi župniji mnogo blagoslova.

To in ono

Bolnikom bomo delili adventno sv. obhajilo po domovih in naj jih svojci pravočasno prijavijo. V Tržiču za prvi petek, v Dolini 14. in pri Sv. Ani 15. dec.

Božično obdarovanje oskrbi revnim otrokom tudi letos dekliška Marijina družba. Prošnje in želje sprejema tudi prednica družbe in enako seveda tudi — darove.

Veriga sv. Antona potuje v pismih zadnji čas zopet po Tržiču. Samo prepisovanje praznih besed in nalaganje take nepotrebne naloge drugim še ni-

kogar ni zveličalo. Če dobiš tako pismo, naj roma — v ogenj!

Mohorjeve knjige pridejo pač kmalu. Naročniki naj jih takoj vzamejo v župnijski pisarni. Če le mogoče naj vsak knjige naroči takoj za prihodnje leto!

Namesto venca na krsto Mihaeli Vember je darovala njena sestra Marija Vincencijevi konferenci 100 din. Bog povrni!

Prihodnja številka našega župnijskega lista izide že pred božičnimi prazniki.

Oznanila za december

Ves advent so zornice zjutraj ob šestih, ko je sv. maša pred Najsvetejšim. Vsak dan je tudi prilika za sv. spoved.

Devetdnevica na čast Brezmadežni se vrši v cerkvi sv. Andreja pred oltarjem Brezmadežne od 29. nov. do praznika vsak večer ob pol osmi uri.

1. Državni praznik zedinjenja. Po osmi sv. maši je slovesna zahvalnica in predpisane molitve.

3. Prvi petek v mesecu z običajno jutranjo pobožnostjo. Na predvečer je skupna molitev sv. ure v župnijski cerkvi od osme do devete ure.

4. Sv. Barbara. Ob pol osmih je sv. maša v cerkvi sv. Andreja.

5. II. adventna nedelja in prva v mesecu. Službe božje so v navadnem redu. Pri šesti svetli maši je skupno mesečno sv. obhajilo za mo-

ške, ki naj v velikem številu prejmejo to nedeljo sv. obhajilo za advent.

6. Sv. Nikolaj. Ob pol osmih je sv. maša v cerkvi sv. Andreja.

8. Zapovedan praznik Brezmadežne. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Ob desetih je peta sv. maša. Popoldne ob dveh je govor in slovesne pete litanijske Mb., nato pa prireditev Marijinih družb v dvorani.

12. III. adventna nedelja. Službe božje so v navadnem redu.

13. Sv. Lucija. Ob pol osmih je sv. maša v cerkvi sv. Andreja.

15., 17., 18. kvaterni dnevi. V sredo in soboto je zaukazan zdržek v jedi, a je dovoljeno jesti meso, v petek je strogi post.

19. IV. adventna in kvaterna nedelja. Po sv. maši ostane sv. R. T. izpostavljeno še pol ure

za uro molitve za duhovnike, za katere se moli posebna molitev tudi po pridigah in pri večerjavah. Pred cerkvijo je pušca za reveže Vincencijeve konference, ki naj bodo za Božič posebej priporočeni.

21. Sv. Tomaž, apostol. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

24. Vigilija rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ta dan je strogi post, ki pa popolnoma preneha pri večerji. Zvečer ob 11. uri so slovesne jutranjice z zahvalnico o polnoči. Nato je slovesna peta sv. maša z leviti — polnočnica. Po polnočnici se deli tudi sv. obhajilo. — Spodobi se, da dotični, ki želi po polnočnici sprejeti sv. obhajilo, nekaj ur prej ničesar ne zaužije.

25. Rojstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa. — Sveti dan. Ob pol šestih se prično tri sv. maše, druga je z dvema blagoslovoma in pred Najsvetejšim. Ob pol osmih se zopet prično tri sv. maše. Ob pol desetih je tiha sv. maša. Ob desetih je velika slovesna peta sv. maša z leviti in z dvema blagoslovoma. Med šesto in deseto sv. mašo je običajno darovanje mož in žena. Popoldne ob treh so slovesne litanije Mb.

26. Sv. Štefan in nedelja. Službe božje so kakor ob nedeljah. Po deseti sv. maši je blagoslov soli.

27. Sv. Janez, apostol in evangelist. Ob devetih je orglana farna sv. maša.

28. Spomin nedolžnih otročičev. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

31. Sv. Silvester in zadnji dan leta. Ob šestih je orglana farna sv. maša. Popoldne ob štirih so slovesne litanije z zahvalno pesmijo za vse v letu 1937 prejete dobrote.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 5., vesoljna odveza 8., 25.

Dekliška Marijina družba: shod, skupno sv. obhajilo, prireditve in volitve 8.

Marijina družba za žene: shod 8., skupno sv. obhajilo 12.

Oba Marijina vrta: sestanki po napovedi gg. veroučiteljev.

Mladinska pobožnost: 5. popoldne.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 4., dečki ljudske šole 11., deklice ljudske šole 18.

Župnijska kronika za oktober

Oktober v naši župniji rojenih: 12.

Oktober v naši župniji poročenih:

1. Hladnik Stanko, železniški uradnik, Vršac, in Snoj Ljudmila, zasebnica, Tržič, Cerkvena ulica 15, poročena 2. oktobra.
2. Ahačič Albin, predil. delavec, Sv. Ana 110, in Koprivnik Valentina, predilniška delavka, Tržič, Ljubeljska c. 27, poročena 2. oktobra.
3. Vuković Božidar, policijski stražnik, Pančevo, in Rotar Albina, zasebnica, Tržič, Za Mošenikom 5, poročena 10. oktobra.
4. Meršol Janez, čevlarski pomočnik, Tržič, Za Mošenikom 4, in Vogrič Ana, predilniška delavka, Tržič, Dekliški dom, poročena dne 16. oktobra.
5. Stritih Ciril, nadzornik proge, Hrušica 46

— župnija Jesenice, in Šter Mirka, zasebnica, Tržič, Ljubljanska cesta 15, poročena 18. oktobra.

6. Štromajer Franc, mornariški podčastnik, Zemun, in Demšar Ljudmila, zasebnica, Tržič, Ljubljanska cesta 26, poročena dne 24. oktobra.

Oktober v naši župniji pokopani:

1. Deu Franc, samski posestnik, rojen 4. 2. 1872 v Tržiču, umrl v Tržiču, Glavni trg 1, dne 8. oktobra.
2. Ovsenek Bogomira, hči predilniškega delavca, rojena v Tržiču 14. 1. 1934, umrla v ljubljanski bolnišnici 11. oktobra, pokopana v Tržiču 13. oktobra.
3. Košir Lucija, posestnica in vdova, rojena 14. 12. 1871 v Stražišču, poročena 15. 5. 1895, umrla na Bistrici 12. dne 12. oktobra.
4. Kunaver Brigita, hči predilniškega delavca, rojena v Tržiču 12. 10. 1937, umrla v Tržiču, Ljubeljska cesta 56, dne 13. oktobra.
5. Srečnik Uršula, hči fužinskega kovača, rojena v Tržiču 21. 10. 1926, umrla v Tržiču, Mizarska ulica 2, dne 16. oktobra.
6. Bukovnik Mihaela, samska predilniška delavka, rojena 12. 9. 1862 na Kokrici pri Kranju, umrla v Tržiču, Glavni trg 13, dne 16. oktobra.
7. Ahačič Neža, žena fužinskega kovača, rojena 8. 1. 1867 v Sorici, poročena 3. 5. 1891, umrla v Tržiču, Prečna ulica 6, dne 19. okt.
8. Perč Ignacij, predilniški delavec, rojen 31. 7. 1870 v Podbrezjah, poročen 13. 5. 1897, umrl v Tržiču, Pot na pilarno 7, dne 24. okt.
9. Veber Mihaela, samska predilniška delavka, rojena 17. 9. 1881 v Tržiču, umrla v Tržiču, Pot na pilarno 2, dne 26. oktobra.
10. Mrtvorojenec.

Oktohrska poročila od drugod:

1. Seme Bruno, sin knjigovodje Jožefa in Gabrijele iz Tržiča, se je rodil v ljubljanski bolnišnici 19. 8. 1937.
2. Znoj Viktor, delavec v Kranju, Kosovska cesta 2, in Vidic Angela, predilniška delavka, Bistrica 78, poročena v Sostrem dne 3. oktobra.
3. Dr. Premrou Vladimir, zdravnik, Tržič, Glavni trg 14, in Zibler Jožefa, zasebnica, Tržič, Ljubeljska cesta 12, poročena pri oo. frančiškanih v Ljubljani 3. oktobra.
4. Zibert Franc, delavec, Križe 54, in Košir Cecilija, predilniška delavka, Tržič, Dekliški dom, poročena na Brezjah 10. oktobra.
5. Kavar Janez, učitelj, rojen v Tržiču št. 67, dne 3. 2. 1908, se je poročil v cerkvi sv. Petra v Ljubljani z Cuznar Albino 4. oktobra.
6. Pernuš Janez, rojen pri Sveti Ani št. 4, dne 17. 6. 1901, se je poročil v cerkvi sv. Daniela v Celju z Lebeničnik Marijo 17. oktobra.
7. Bradešec Ludovik, rojen v Dolini št. 109, dne 25. 8. 1911, se je poročil v Preski s Smelcer Karolino 21. oktobra 1937.
8. Globočnik Franciška, zobozdravniška asistentka, rojena v Tržiču št. 6, dne 31. 5. 1904, se je poročila v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani s Kramar Adolfom dne 31. oktobra 1937.

Za predstavnika in založnika: Anton Voyk, župnik v Tržiču. — Za urednika v Ljubljani: Dr. P. Gvido Rant, O.F.M. — Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: Maks Blejce